

فرہنگ کیا ہسپرنشکی صفاری

جامع ترین دائرہ المعارف کیا ہن

دین فرہنگ کیا ہی کشور

جلد ششم

محمد رضا صفاری

فرهنگ گیاه پزشکی صفاری

سرشناسه :	صفاری، محمدرضا- ۱۳۴۵
عنوان قراردادی :	ایران-گیاهی- فرهنگ گیاهپزشکی
عنوان و نام پدید آور :	فرهنگ گیاهپزشکی صفاری/محمدرضا صفاری/جلد ششم
مشخصات نشر :	تهران - محمد رضا صفاری -۱۳۹۵
مشخصات ظاهری :	وزیری ۹۶۳ ص
شابک :	۹۷۸-۶۰۰۰۰۴-۷۰۴۰-۱
وضعیت فهرست نویسی :	فیبا
موضوع :	فرهنگ گیاهپزشکی صفاری-ایران
موضوع :	Saffari`s Medicine Herbs` Lexicon-Iran
موضوع :	گیاهان-ایران
موضوع :	Herbs - Iran
شماره کتابشناسی ملی :	۴۶۱۹۹۷۳

نام کتاب :	فرهنگ گیاهپزشکی صفاری
ناشر :	محمد رضا صفاری
مؤلف و مدون :	محمد رضا صفاری
صفحه آرا :	محمد حسین صفاری - زهرا هوشنگی
ویراستار :	الهام هوشنگی
چاپ اول ناشر :	زمستان ۱۳۹۵
تیراژ :	۵۰۰
قیمت :	هر جلد ۲۱۰۰۰ تومان
شابک :	۹۷۸-۶۰۰۰۰۴-۷۰۴۰-۱

دفتر مرکزی پخش : دفتر پژوهش های دانش محور محمد رضا صفاری - میدان ونک،
گاندی جنوبی، خیابان ۱۴ پلاک ۱۹ طبقه سوم شرقی
تلفن : ۸۸۸۷۷۹۳۸-۸۸۷۸۳۰۳۴

بیشگفتار.....	۴۱
هندسه پنهان گیاهان.....	۴۵
نظم شگفت‌انگیز گیاهان و نمایش اشکال متقارن هندسی.....	۴۵
خواص عسل.....	۶۷
خواص موم.....	۶۸
خواص زهر زنبور عسل.....	۶۸
زاج (زاج-زاک):.....	۷۲
خواص فیزیو-ریکی.....	۷۲
موارد استعمال.....	۷۴
انواع.....	۷۵
انتشار.....	۷۵
اجزاء.....	۷۵
مواد متشکله زاج.....	۷۵
زاج سبز.....	۷۶
زاج زرد.....	۷۶
افعال و کاربردهای زاج در طب سنتی ایران.....	۷۶
داروسازی.....	۷۷
مضرات زاج.....	۷۷
مصلح زاج.....	۷۸
مانع الجمع (داخل و عدم سارش).....	۷۸
روش شناخت.....	۷۸
موارد استفاده.....	۷۸
اعتقادات.....	۷۹
زارج (زرشک کوهی):.....	۸۰
خواص.....	۸۲
زالزالک (خفجه-کیالک):.....	۸۴
مشخصات زالزالک.....	۸۵
گیاهشناسی زالزالک.....	۸۵
پراکنش زالزالک در ایران.....	۸۶
گونه‌ها.....	۸۶
کاشت درخت زالزالک.....	۸۷

۸۷.....	محل رویش
۸۷.....	تکثیر و پیوند زالزالک.....
۸۸.....	ترکیب شیمیایی زالزالک.....
۸۸.....	موارد کاربرد زالزالک.....
۸۹.....	خواص درمانی زالزالک.....
۹۱.....	اثرات درمانی دیگر زالزالک.....
۹۱.....	تداخل با برخی داروها.....
۹۲.....	داروشناسی.....
۹۳.....	آفات زالزالک.....
۹۳.....	لیسه ماری یا لیسه زالزالک.....
۹۴.....	زالزالک وحشی (ولیک).....
۹۵.....	موارد استفاده از ولیک در شهرستان گالیکش.....
۹۶.....	ولیک (زالزالک وحشی).....
۹۶.....	ترکیبات شیمیایی.....
۹۶.....	خواص - کاربرد.....
۹۸.....	زامور:.....
۹۸.....	ترکیب شیمیایی.....
۹۹.....	خواص ریشه زامور.....
۹۹.....	زاموفیلیا:.....
۱۰۰.....	نیازها.....
۱۰۱.....	زامیوکالکاس:.....
۱۰۲.....	معرفی زامیوکالکاس.....
۱۰۳.....	زانیان (احوان-زنیان):.....
۱۰۳.....	زنیان رومی.....
۱۰۴.....	خواص و کاربرد.....
۱۰۴.....	عرق زنیان.....
۱۰۵.....	مقدار مصرف عرق زنیان.....
۱۰۵.....	مورد احتیاط مصرف عرق زنیان.....
۱۰۵.....	نسخه درد مفاصل (آرتروز).....
۱۰۵.....	سایر توصیه‌های برای درمان آرتروز.....
۱۰۶.....	زبان بره:.....
۱۰۸.....	زبان در قفا:.....
۱۰۹.....	زبان در قفا یکساله.....

۱۰۹.....	خصوصیات گیاهشناسی.....
۱۱۰.....	تکثیر.....
۱۱۰.....	برداشت.....
۱۱۱.....	زبان گنجشک:.....
۱۱۲.....	صور دارویی.....
۱۱۴.....	زبان گنجشک گل ملی کشور سوئد است.....
۱۱۴.....	مشخصات.....
۱۱۵.....	ترکیبات شیمیایی.....
۱۱۵.....	خواص.....
۱۱۷.....	کاربرد.....
۱۱۸.....	زبان مادر شیر (سانسوریا):.....
۱۱۹.....	برگها.....
۱۱۹.....	گلها.....
۱۱۹.....	نگهداری.....
۱۲۰.....	ازدیاد.....
۱۲۰.....	خواص.....
۱۲۲.....	زبرینا:.....
۱۲۴.....	زبلین (موسی درنیرار):.....
۱۲۵.....	سوجن نوک برگهای این گیاه چند دلیل دارد.....
۱۲۵.....	زربا (مویز):.....
۱۲۷.....	خوردن مویز در بیماران دیابتی.....
۱۲۸.....	زدو (صمغ زدو):.....
۱۲۸.....	انواع زدو.....
۱۲۹.....	خواص دارویی و صنعتی زدو.....
۱۴۹.....	بازار گیاه.....
۱۳۱.....	زراعی:.....
۱۳۱.....	کاربرد.....
۱۳۲.....	مضرات.....
۱۳۳.....	زراوند:.....
۱۳۴.....	مشخصات.....
۱۳۵.....	ترکیبات شیمیایی.....
۱۳۵.....	خواص-کاربرد.....
۱۳۶.....	زربین:.....

فرهنگ گیاه پزشکی صغاری

۱۳۷.....	وبیگی‌های گیاه‌شناسی.....
۱۳۷.....	شیوه تکثیر.....
۱۳۸.....	تقسیم‌بندی.....
۱۳۸.....	کیفیت چوب.....
۱۳۸.....	خاصیت دارویی.....
۱۳۹.....	زیستگاه طبیعی.....
۱۳۹.....	گستره جغرافیایی زربین در ایران.....
۱۴۰.....	زردآلو:.....
۱۴۲.....	شرایط کاشت، نگهداری و تکثیر.....
۱۴۲.....	انواع زردآلو.....
۱۴۴.....	خواص و استفاده‌ی زردآلو.....
۱۴۷.....	زردان:.....
۱۴۸.....	خواص زردان ناردار.....
۱۴۹.....	درمان گیاهی نارنجی و سیاه و سفید.....
۱۴۹.....	دانه‌ی آن دارای ویتامین C است.....
۱۵۰.....	زرد پیچک(هرزه پیچک صحرایی).....
۱۵۱.....	وبیگی‌های گیاه شناسی.....
۱۵۱.....	گیاهچه.....
۱۵۱.....	گیاه کامل.....
۱۵۴.....	سرعت رشد نسبی.....
۱۵۵.....	کنترل علف هرز دائمی پیچک صحرایی.....
۱۵۵.....	طرز زیاد شدن.....
۱۵۵.....	حسارت.....
۱۵۶.....	کنترل.....
۱۵۸.....	زرد ناغ:.....
۱۶۰.....	زرد ناغ: HAGOXYLON Persicum.....
۱۶۰.....	پراکنش جهانی.....
۱۶۱.....	انواع ناغ‌ها.....
۱۶۲.....	مصارف چوب ناغ.....
۱۶۲.....	حفاظت خاک.....
۱۶۲.....	جمع‌آوری بذر ناغ.....
۱۶۲.....	کشت.....
۱۶۴.....	زرد جوبه:.....

۱۶۵.....	خصوصیات گیاهشناسی.....
۱۶۶.....	نیازهای اکولوژیکی.....
۱۶۷.....	مشخصات گیاه.....
۱۶۷.....	موارد مصرف.....
۱۶۷.....	بزرگی‌های درمانی.....
۱۶۸.....	ترکیبات شیمیایی.....
۱۶۸.....	خواص دارونی.....
۱۶۹.....	مضرات.....
۱۶۹.....	فواید زردچوبه برای پوست.....
۱۷۰.....	انواع ماسک زردچوبه.....
۱۷۴.....	استفاده از زردچوبه در حذف موهای زائد.....
۱۷۵.....	زردک:.....
۱۷۷.....	ترکیبات کیمیاوی.....
۱۷۷.....	موارد استفاده.....
۱۷۹.....	زرد کیکا(قارج کیکا):.....
۱۸۰.....	مشخصات زردکیکا.....
۱۸۰.....	قارج زرد کیکا.....
۱۸۱.....	زرد مرعک:.....
۱۸۲.....	زرده چمن:.....
۱۸۲.....	زرشک:.....
۱۸۴.....	خواص، کاربرد.....
۱۸۶.....	زرشک و ارتباط آن با محیط طبیعی.....
۱۸۶.....	نیازها.....
۱۸۶.....	زرشک در طب سنتی.....
۱۸۷.....	کشت زرشک در استان خراسان.....
۱۸۷.....	کاربرد گیاهان تیره زرشک.....
۱۸۸.....	براکتیس.....
۱۸۹.....	گیاه شناسی زرشک.....
۱۹۱.....	خواص درمانی.....
۱۹۴.....	آب زرشک.....
۱۹۴.....	خواص درمانی دیگر.....
۱۹۵.....	طرز تهیه و روش مصرف آب زرشک.....
۱۹۵.....	عوارض جانبی.....

۱۹۶.....	نکات مهم.....
۱۹۶.....	انواع زرشک در ایران.....
۱۹۸.....	زرگیل:.....
۱۹۹.....	زرین گیاه:.....
۲۰۱.....	زغتر:.....
۲۰۲.....	استفاده دارویی.....
۲۰۲.....	زعفران:.....
۲۰۲.....	طرز کاشتن زعفران.....
۲۰۴.....	برداشت.....
۲۰۵.....	خاک مناسب پرورش زعفران.....
۲۰۵.....	تهیه رصید.....
۲۰۶.....	انتخاب بذر و زمان کاشت زعفران.....
۲۰۶.....	عملیات کاشت بذر زعفران.....
۲۰۷.....	نکات مراقبتی.....
۲۰۸.....	دم‌نوش.....
۲۰۹.....	تاریخچه.....
۲۰۹.....	نام.....
۲۱۰.....	بیشینه.....
۲۱۱.....	گل زعفران بنفش‌فام.....
۲۱۲.....	صفات ریخت‌شناسی.....
۲۱۴.....	مصارف غذایی و صنعتی زعفران.....
۲۱۴.....	ترکیبات شیمیایی زعفران.....
۲۱۴.....	نگهداری زعفران.....
۲۱۴.....	تقلب در فروش زعفران.....
۲۱۵.....	خواص و ارزش غذایی زعفران.....
۲۱۶.....	مضرات مصرف بی‌رویه زعفران.....
۲۱۶.....	زعفران عامل سقط جنین و یا برطرف‌کننده سخت‌زایی.....
۲۱۷.....	مقدار مناسب و مجاز مصرف زعفران در ماه.....
۲۱۷.....	نگهداری از زعفران.....
۲۱۷.....	مصارف زعفران.....
۲۱۸.....	زغال اخته (دغال اخته):.....
۲۱۹.....	حسنواره زغال اخته.....
۲۱۹.....	خواص دارویی زغال اخته.....

۲۳۰	ترکیبات و ارزش غذایی
۲۳۰	فواید درمانی
۲۳۲	علت ناشناخته بودن زغال اخته در ایران
۲۳۲	جواب زغال اخته
۲۳۲	زعر:
۲۳۴	خصوصیات نباتی زعر
۲۳۴	کشت و عملیات زراعتی زعر
۲۳۸	رفوم:
۲۳۹	رفوم در قرآن
۲۳۰	رفوم در آیات و روایات
۲۳۲	زل (رول- بوقی)
۲۳۲	بوقناق و زوب معجزه‌ها برای دیابتی‌ها
۲۳۴	نگاهی به عوارض شیمیایی این داروهای جایگزین
۲۳۵	موارد استفاده
۲۳۶	خواص درمانی
۲۳۶	بیماری‌های دیگری که بوقناق می‌تواند در درمان آنها مؤثر واقع شود
۲۳۷	زلف شیطان:
۲۳۷	گیاهچه
۲۳۸	اندام‌های رویشی
۲۳۸	اندام‌های زایشی
۲۳۸	محل رشد و پراکنش
۲۳۹	زلف بیر (بیرگیا - ریش بیر - خیراورک):
۲۳۹	گیاهچه
۲۴۰	اندام‌های رویشی
۲۴۰	اندام‌های زایشی
۲۴۰	محل رشد و پراکنش
۲۴۱	زلف عروس (آمارانتوس):
۲۴۲	معرفی
۲۴۲	مشخصات ظاهری
۲۴۲	نگهداری
۲۴۲	تکثیر
۲۴۲	کاربرد
۲۴۴	زلیل (ریان در قفا- گلی هزار رنگ- گا سودی- رحلی اقبره):

فرهنگ گیاه پزشکی صفاری

۲۴۴.....	خصوصیات گیاهشناسی
۲۴۵.....	تکثیر
۲۴۶.....	برداشت
۲۴۶.....	زنیق:
۲۴۸.....	ترکیبات شیمیایی
۲۴۹.....	خواص دارویی
۲۴۹.....	زنیق بد بو:
۲۵۰.....	زنیق توری:
۲۵۱.....	زنیق سبز (ایبض-ایرسا-دهق):
۲۵۲.....	زنیق سیاه:
۲۵۲.....	معرفی زنیق سنگونیا
۲۵۴.....	زنیق سیاه
۲۵۵.....	زنیق نمکزار:
۲۵۶.....	خواص زنیق
۲۵۶.....	مواد متشکله مؤثر
۲۵۶.....	خواص درمانی
۲۵۶.....	موارد استفاده در پزشکی سنتی ایران
۲۵۷.....	زنبوری (لیمونوم):
۲۵۸.....	معرفی زنبوری
۲۵۹.....	زنجبیل:
۲۶۲.....	ریشه خوراکی زنجبیل
۲۶۲.....	کاربرد زنجبیل در غذاهای خاور دور
۲۶۲.....	فرآورده‌های زنجبیل
۲۶۴.....	خواص، کاربرد
۲۷۰.....	درمان بازجیبیل
۲۷۲.....	خواص زنجبیل در احادیث و روایات
۲۷۲.....	ارزش غذایی زنجبیل
۲۷۶.....	چه کسانی نباید زنجبیل بخورند
۲۷۷.....	رنگوله‌ای:
۲۷۸.....	رنگوله‌ای چینی:
۲۷۹.....	نیارها
۲۷۹.....	ازدیاد
۲۷۹.....	رنگی دارو:

۲۸۱.....	رنگی دارو، گیاهی برخاست برای بدن!!!
۲۸۱.....	طبیعت گیاه رنگی دارو.....
۲۸۱.....	خواص درمانی برگ رنگی دارو.....
۲۸۲.....	زنیان:.....
۲۸۳.....	تاریخچه مختصر در مورد گیاهان دارویی.....
۲۸۴.....	خانواده جگریان.....
۲۸۵.....	گیاه شناسی.....
۲۸۵.....	ترکیبات شیمیایی.....
۲۸۶.....	بررسی تأثیر کودهای شیمیایی، دامی و تلفیقی بر عملکرد و میزان ترکیبات اساسی دانه گیاه دارویی زنیان.....
۲۸۷.....	گزارشی از ترکیبات شیمیایی اساسی گیاه دارویی زنیان تولید شده در قزوین.....
۲۸۸.....	موارد مصرف و خواص درمانی.....
۲۸۸.....	خواص عرق زنیان.....
۲۹۰.....	ترکیبات مهم.....
۲۹۰.....	داروسناختی و اثرات موه.....
۲۹۱.....	طریقه و میزان مصرف.....
۲۹۱.....	مهم ترین اثرات گزارش شده.....
۲۹۱.....	روش های درمان.....
۲۹۲.....	احتیاطات مصرف.....
۲۹۲.....	روش کاشت.....
۲۹۳.....	بررسی اثر تاریخ کاشت و تراکم بونه بر اجزاء عملکرد و خصوصیات مورفولوژیک گیاه دارویی زنیان.....
۲۹۶.....	دامنه انتشار.....
۲۹۶.....	عوامل محیطی.....
۲۹۶.....	برداشت محصول.....
۲۹۶.....	گونه های دیگر.....
۲۹۷.....	روفا:.....
۲۹۹.....	شرح گیاه.....
۳۰۰.....	نیار اکولوژیکی.....
۳۰۰.....	آماده سازی خاک.....
۳۰۰.....	تاریخ و فواصل کاشت.....
۳۰۱.....	کاشت.....
۳۰۱.....	داشت.....
۳۰۲.....	دامنه انتشار.....

۳۰۳.....	اسانس زوفا
۳۰۳.....	خواص دارونی زوفا.....
۳۰۴.....	گیاه زوفا.....
۳۰۴.....	طرز استفاده از زوفا.....
۳۰۵.....	مصرات زوفا
۳۰۵.....	زو:
۳۰۶.....	طرز تهیه ترشی زو
۳۰۶.....	زول(زل-بوقناق):.....
۳۰۷.....	خواص عرق زول و بوقناق
۳۰۸.....	رابطه تنبیه بر اساس گروه خون در کنار مصرف عرق زول و بوقناق در درمان دیابت
۳۰۹.....	بیماری های دیگری که زول و بوقناق می تواند برای درمان آن ها مؤثر باشد
۳۱۰.....	زولنگ(شیر شاخ-سر شاخ):
۳۱۲.....	شستن شاخ یا بنوشیدن
۳۱۲.....	مصرف غذایی
۳۱۲.....	فواید دارویی
۳۱۲.....	ترکیبات
۳۱۲.....	خواص دارویی و درمانی گیاه زولنگ
۳۱۴.....	زیتون:.....
۳۱۷.....	پیشینه
۳۱۸.....	زیتون در یونان باستان.....
۳۱۸.....	درخت زیتون، نمایی از شاخه، برگ ها و میوه
۳۱۹.....	طراحی قرن نوزدهم میلادی
۳۲۰.....	تاج زیتون از نمادهای بازی های باستانی المپیک
۳۲۰.....	زیتون به عنوان نماد
۳۲۱.....	کشت زیتون در ایران
۳۲۱.....	کشورهای عمده تولیدکننده زیتون
۳۲۲.....	گونه ها
۳۲۲.....	خصوصیات
۳۲۴.....	اقلیم و خاک مناسب
۳۲۴.....	نگهداری و تکثیر
۳۲۶.....	محصولات
۳۲۷.....	روغن زیتون.....
۳۲۷.....	انواع کیفیت روغن زیتون.....

۳۲۸.....	سودمندی‌های زیتون و روغن آن
۳۲۹.....	تأثیر روغن زیتون در بهبود جریان خون
۳۳۰.....	زیان‌ها
۳۳۰.....	نحوه استفاده از زیتون
۳۳۲.....	جوشانده فوق‌العاده برای دیابتی‌ها
۳۳۲.....	زیتون سرشار از استروژن است
۳۳۲.....	ارزش غذایی
۳۳۵.....	انواع زیتون، انواع درخت زیتون، انواع نهال زیتون
۳۴۲.....	زیرفون (بمدار):
۳۴۲.....	زیرفون برای تسهیل زبانی از بدن
۳۴۴.....	زیرفون برای کاهش خوابی راحت
۳۴۴.....	زیرفون برای مقابله با نفخ، گاز معده و سنگ کیسه‌ی صفرا
۳۴۴.....	برای تمیز کردن چشم، در صورت بروز ورم ملتحمه
۳۴۵.....	زیرفون برای مقابله با آلودگی هوا در صورت نفرس
۳۴۵.....	زیرفون برای مقابله با استرس و اضطراب
۳۴۶.....	زیرفون برای تسکین سردرد و میگرن
۳۴۶.....	زیرفون برای زیبایی پوست و موها
۳۴۶.....	لوسیبون زیرفون برای پوست صورت
۳۴۷.....	زیره:
۳۵۱.....	زیره سبز:
۳۵۲.....	نیازهای اکولوژیکی
۳۵۴.....	مواد و عناصر غذایی
۳۵۵.....	زمان و فواصل کاشت
۳۵۶.....	روش کاشت
۳۵۶.....	آماده سازی زمین
۳۵۸.....	تناوب کاشت
۳۵۸.....	مراقبت و نگهداری
۳۶۰.....	دو بیماری گیاهی که هر ساله خسارات زیادی به محصول زیره سبز به خصوص در سالهای پر باران وارد می‌کند
۳۶۲.....	جمع آوری محصول
۳۶۲.....	ترکیبات شیمیایی و اسانس‌های گیاه
۳۶۴.....	فراورده‌ها
۳۶۴.....	خواص درمانی
۳۶۵.....	نحوه و میزان مصرف

۳۶۶.....	احتیاط مصرف
۳۶۶.....	زیره سیاه:
۳۶۷.....	شرح گیاه
۳۶۷.....	نیاز اکولوژیکی
۳۶۸.....	آماده سازی خاک
۳۶۸.....	تاریخ و فواصل کاشت
۳۶۹.....	کاشت
۳۶۹.....	داشت
۳۷۰.....	برداشت
۳۷۱.....	دامنه اشیا
۳۷۱.....	خواص و اثرات دارویی
۳۷۲.....	عوارض جانبی و مداخلات زیره سیاه
۳۷۲.....	زیره کوهی:
۳۷۲.....	مشخصات
۳۷۴.....	ترکیبات شیمیایی
۳۷۴.....	خواص و کاربرد
۳۷۵.....	زی زی (زاموفلیا):
۳۷۵.....	معرفی زامیفولیا
۳۷۶.....	نیازمندی های محیطی
۳۷۷.....	تکثیر
۳۷۷.....	سابال (نخل اره ای):
۳۷۹.....	سابالمنو:
۳۷۹.....	مشخصات سابالمنو
۳۸۰.....	سابونین ها و چینگ سینگ:
۳۸۱.....	Ginseng و ginsenosides
۳۸۲.....	خواص آنی اکسیدانی Ginseng
۳۸۲.....	سانتورکس (سانتوریا خورستانیکا-مرزه):
۳۸۴.....	فراوری
۳۸۴.....	کاربرد مرزه
۳۸۵.....	کشف ترکیبات ضد درد در گیاه مرزه
۳۸۶.....	تأثیر مرزه در درمان دردهای عصبی
۳۸۶.....	اثرات ضد انعقادی خون گیاه مرزه
۳۸۷.....	کاهش چربی خون

۲۸۷.....	گیاه مرزه، وزن را کاهش می دهد.....
۲۸۷.....	سانویا کانابیس:
۲۸۸.....	فراورده های کانابیس.....
۲۸۹.....	مصرف کانابیس چه احساسی ایجاد می کند؟.....
۲۹۱.....	این احساسات برای چه مدت دوام دارند؟.....
۲۹۱.....	خطرات کانابیس.....
۲۹۲.....	آیا کانابیس اعتیادآور است؟.....
۲۹۲.....	اثرات طولانی مدت مصرف کانابیس.....
۲۹۳.....	سانویا منیا(منیا سانویا):.....
۲۹۴.....	خصوصیات گیاهی.....
۲۹۵.....	شرایط محیطی.....
۲۹۶.....	خواص درمانی و کاربردهای صنعتی.....
۲۹۷.....	تکنیک.....
۲۹۸.....	ساج:
۴۰۴.....	ساج(قرل گون-گل ماهور-خرفه ک):.....
۴۰۴.....	گل ماهور.....
۴۰۵.....	خواص دم کرده گل ماهور.....
۴۰۷.....	شریت.....
۴۰۷.....	استعمال غیر خوراکی.....
۴۰۷.....	موارد مصرف در زیبایی.....
۴۰۷.....	طریقه جمع آوری.....
۴۰۷.....	ساحل شنی:
۴۱۱.....	سادج(سارج):.....
۴۱۴.....	خواص برگ سادج.....
۴۱۴.....	خواص دیگر.....
۴۱۵.....	سارا:
۴۱۷.....	ساراسینا(گوشت خوار):.....
۴۱۸.....	نگهداری و پرورش گیاه گوشت خوار و حشره خوار ساراسینا.....
۴۱۸.....	تکثیر گیاه گوشت خوار و حشره خوار ساراسینا.....
۴۱۸.....	اسامی گونه ها.....
۴۱۹.....	سارماشیق(بیجک صحرایی):.....
۴۱۹.....	براکندگی.....
۴۲۰.....	سارو:

۴۳۱.....	اندام‌های روبشی.....
۴۳۱.....	اندام‌های زایشی.....
۴۳۲.....	محل رشد و پراکنش.....
۴۳۲.....	ساق‌افراس:.....
۴۳۳.....	مشخصات.....
۴۳۴.....	ساعتی(پشن فروت):.....
۴۳۵.....	معرفی گل ساعتی.....
۴۳۶.....	تکثیر گل ساعتی.....
۴۳۷.....	خواص درمانی میوه ساعتی یا پشن فروت.....
۴۳۹.....	سالب (تغلب):.....
۴۴۰.....	کلیات گیاه شناسی.....
۴۴۱.....	خواص تغلب.....
۴۴۲.....	مضرات.....
۴۴۳.....	سالسولا(علف سبز):.....
۴۴۴.....	سالموبا(مریم گلی -مریم - منی.....
۴۴۵.....	پرورش.....
۴۴۵.....	ترکیبات شیمیائی.....
۴۴۵.....	کاربرد.....
۴۴۶.....	خواص مریم‌گلی.....
۴۴۷.....	دم‌کرده مریم گلی.....
۴۴۸.....	عوارض مریم گلی.....
۴۴۸.....	سالبکس(بیدمشک):.....
۴۴۹.....	خواص دارویی در طب سنتی.....
۴۴۰.....	خواص «برگ درخت بیدمشک».....
۴۴۱.....	سالیکورنیا:.....
۴۴۳.....	سامانتورا(گینورا سارمنتورا):.....
۴۴۴.....	معرفی گینورا سارمنتورا.....
۴۴۵.....	ساناز(رز مینیاتوری):.....
۴۴۸.....	ساناز پرتغالی:.....
۴۴۹.....	تکثیر.....
۴۴۹.....	نیازها.....
۴۵۰.....	مراقبت‌ها.....
۴۵۰.....	سانسوریا(زبان مادر شوهر):.....

۴۵۱.....	نیازها
۴۵۱.....	تکثیر
۴۵۲.....	خواص
۴۵۲.....	تکثیر سانسوریا به صورت ابلق با روش قلمه برگ
۴۵۵.....	سانسوریا بالوله‌ای (نیزه آفریقایی):
۴۵۷.....	سانسوریا مهبانی:
۴۵۹.....	سانسوریا هلندی سبزرنگ:
۴۵۹.....	شرایط نگهداری سانسوریا هلندی یا سانسوریا نیزه‌ای
۴۶۰.....	نیازها
۴۶۱.....	سایه شب (عن‌الخلب-خلاس شیطانی):
۴۶۲.....	سایبان (بابا ابرجعی):
۴۶۲.....	سه پستان (سر پستان):
۴۶۵.....	مشخصات سیستان روبربان
۴۶۹.....	قسمت مورد استفاده
۴۶۹.....	خواص، کاربرد
۴۷۲.....	گیاه شناسی
۴۷۲.....	ترکیبات مهم
۴۷۲.....	دارو شناختی و اثرات مهم
۴۷۴.....	خواص درمانی سیستان به صورت خلاصه
۴۷۶.....	میزان مصرف
۴۷۶.....	مصلح
۴۷۶.....	مصرات
۴۷۷.....	سناره خاکستری:
۴۷۸.....	معرفی سناره خاکستری
۴۷۸.....	سناره دریایی (گل سناره دریایی-فورباغ‌های):
۴۷۹.....	معرفی گل «سناره دریایی»
۴۸۰.....	سناره سرخ:
۴۸۱.....	معرفی گارمانیا لینگولانا (سناره سرخ)
۴۸۲.....	ستون فقرات شیطان (یوفوریا نیممالویدس):
۴۸۲.....	سته نانه (گلشنه-برل مارکس):
۴۸۴.....	معرفی سته نانه (گلشنه) برل مارکس
۴۸۴.....	نیازها
۴۸۵.....	تکثیر

۴۸۵.....	عوارض و درمان.....
۴۸۶.....	تأمین رطوبت.....
۴۸۷.....	سخنگو:
۴۸۹.....	سج (مریم گلی):
۴۸۹.....	معرفی سج با مریم گلی.....
۴۹۰.....	خواص سج با مریم گلی.....
۴۹۲.....	عوارض سج با مریم گلی.....
۴۹۲.....	سجاقی (سجاقی - گندمی):
۴۹۲.....	معرفی گندمی.....
۴۹۵.....	سذاب.....
۴۹۸.....	خواص دارویی.....
۴۹۸.....	انواع و نام‌ها.....
۴۹۸.....	مشخصات و خصایص.....
۴۹۹.....	ترکیبات شیمیایی.....
۵۰۰.....	خواص درمانی.....
۵۰۲.....	عوارض جانبی مصرف.....
۵۰۴.....	سایر عوارض.....
۵۰۴.....	خواص برگ سذاب.....
۵۰۷.....	سذابیان:
۵۰۸.....	سدر:
۵۰۹.....	گیاه‌شناسی.....
۵۱۰.....	سدر در آیات و روایات.....
۵۱۱.....	داروشناختی و اثرات مهم.....
۵۱۱.....	ترکیبات مهم.....
۵۱۲.....	خواص درمانی و کاربردهای صنعتی.....
۵۱۲.....	ترکیبات شیمیایی.....
۵۱۴.....	سدروس:
۵۱۵.....	گونه‌های معروف سدروس.....
۵۱۵.....	تکثیر سدروس.....
۵۱۶.....	سدروس آنلاتیا:
۵۱۶.....	خصوصیات گیاهی.....
۵۱۶.....	نیازهای طبیعی.....
۵۱۷.....	سدروس دنودرا:

۵۱۷.....	خصوصیات گیاهی.....
۵۱۷.....	نیازهای طبیعی.....
۵۱۸.....	کاربرد سدروس.....
۵۱۹.....	سدروس لبانیکا:.....
۵۱۹.....	سدوم:.....
۵۱۹.....	معرفی گیاه سدوم (گیاه بخی).....
۵۲۰.....	نیازها.....
۵۲۰.....	ازدیاد.....
۵۲۰.....	سدوم آدولفی:.....
۵۲۱.....	شکل ظاهری.....
۵۲۱.....	شرایط نگهداری.....
۵۲۲.....	سدوم سیدوریوم (نار درختی):.....
۵۲۲.....	سرانوفیلوم:.....
۵۲۴.....	گونه‌ها.....
۵۲۴.....	مشخصات.....
۵۲۶.....	گیاهان مشابه "سرانوفیلوم".....
۵۲۶.....	بیولوژی گیاه.....
۵۲۷.....	ازدیاد.....
۵۲۷.....	جنبه‌های حائز اهمیت گیاه.....
۵۲۸.....	سراسنیوم:.....
۵۲۸.....	معرفی سراسنیوم.....
۵۲۹.....	محل رویش.....
۵۲۹.....	مصارف.....
۵۲۹.....	سرنال:.....
۵۳۰.....	سربزه (بومادران- علف هزار برگ):.....
۵۳۲.....	اشکال موجود.....
۵۳۲.....	خواص درمانی.....
۵۳۲.....	ترکیب با گیاهان دارویی دیگر.....
۵۳۲.....	عوارض.....
۵۳۴.....	موارد احتیاط و منع مصرف.....
۵۳۴.....	تداخلات دارویی.....
۵۳۴.....	بخش‌های دارویی.....
۵۳۴.....	ترکیب‌های شیمیایی.....

فرهنگ گیاه پزشکی صفاری

۵۳۵.....	خواص درمانی دیگر.....
۵۳۵.....	سربرنجاس(خاخا-بشنیز-علف جگن):.....
۵۳۶.....	خواص، کاربرد.....
۵۳۹.....	شرح معر:.....
۵۴۰.....	سرخاب (سرخاب کولی):.....
۵۴۰.....	خواص سرخاب کولی.....
۵۴۲.....	اندام مورد استفاده گیاه سرخاب کولی.....
۵۴۲.....	مشخصات.....
۵۴۳.....	سرخارگر (اکیناسه):.....
۵۴۳.....	مشخصات.....
۵۴۴.....	گیاهتپسی.....
۵۴۴.....	بیارهای کوله جی و اکیش.....
۵۴۴.....	تکنیر.....
۵۴۵.....	خواص درمانی و کاربرد.....
۵۴۷.....	موارد مصرف.....
۵۴۸.....	موارد منع مصرف و احتیاط.....
۵۴۸.....	تداخلات دارویی.....
۵۴۹.....	مصرف در دوران شیردهی.....
۵۴۹.....	سرخارگل و پیشگیری.....
۵۴۹.....	سرخالو(لیجی -لایجی):.....
۵۵۰.....	ویژگی‌های ظاهری.....
۵۵۰.....	مکان‌های قابل کشت.....
۵۵۰.....	خواص سرخالو با لیجی با لایجی.....
۵۵۱.....	سرخدار:.....
۵۵۲.....	معرفی سرخدار.....
۵۵۴.....	شرایط نگهداری از این درخت همیشه سبز.....
۵۵۴.....	کاربرد سرخدار در طب سنتی.....
۵۵۵.....	تکنیر.....
۵۵۵.....	علائم مسمومیت سرخدار.....
۵۵۵.....	ترکیبات.....
۵۵۷.....	خواص درمانی سرخدار.....
۵۵۹.....	سرخس(فرن-فوزر):.....
۵۶۰.....	ریشه سرخس‌ها.....

۵۶۰.....	ساقه سرخس‌ها.....
۵۶۰.....	برگ سرخس‌ها.....
۵۶۱.....	چرخه زندگی و تولید مثل در سرخس‌ها.....
۵۶۱.....	چند گونه از سرخس‌های ایران.....
۵۶۳.....	سرخس برگ شمشیری:.....
۵۶۴.....	معرفی سرخس برگ شمشیری.....
۵۶۶.....	سرخس بوستون:.....
۵۶۷.....	شیوه نگهداری.....
۵۶۷.....	عملکرد.....
۵۶۸.....	سرخس جاوا فر.....
۵۶۹.....	معرفی سرخس جاوا.....
۵۷۰.....	سرخس جاوا ویدلو:.....
۵۷۱.....	معرفی سرخس جاوا ویدلا.....
۵۷۲.....	سرخس عقابی(جماز - پاس - حرث):.....
۵۷۳.....	خواص ریشه سرخس عقابی.....
۵۷۳.....	سرخه ولیک(زالزاک برگریز):.....
۵۷۴.....	خواص و کاربرد درمانی.....
۵۷۵.....	سرخیان(گل سرخیان-روراسه):.....
۵۷۶.....	تقسیم‌بندی.....
۵۷۶.....	سرسم(بونه آبی):.....
۵۷۷.....	مشخصات.....
۵۷۷.....	ترکیبات شیمیایی.....
۵۷۸.....	خواص- کاربرد.....
۵۷۸.....	ضرر و رفع آن.....
۵۷۸.....	هم خانواده‌ها.....
۵۷۹.....	سرشوی (گل سرشوی):.....
۵۷۹.....	گل سرشوی؛ ضد موخوره و ضد جوش.....
۵۷۹.....	چند نسخه طبیعی برای گل سرشوی.....
۵۸۰.....	چرا با گل سرشوی موها می‌ریزد!.....
۵۸۰.....	گل سرشوی طبیعی و کم عارضه.....
۵۸۱.....	روش مصرف گل سرشوی را بشناسید.....
۵۸۱.....	نکاتی که نباید فراموش کنید.....
۵۸۲.....	سرمانی:.....

۵۸۲.....	سرنج (رزماری - اکلیل کوهی):
۵۸۳.....	ریخت شناسی
۵۸۴.....	اندام دارویی
۵۸۴.....	زمان جمع آوری
۵۸۴.....	دامنه انتشار
۵۸۴.....	موارد استعمال
۵۸۵.....	عوارض جانبی
۵۸۵.....	موارد احتیاط
۵۸۶.....	سرو:
۵۸۸.....	سرو ایرانی
۵۸۹.....	نقش سرو بر سنگ نگاره های تحت جمشید
۵۸۹.....	تیره سرو Cupressaceae
۵۹۰.....	جنس کوبریا و س
۵۹۰.....	جنس زونی پروسی یا سرو کوهی
۵۹۰.....	جنس نوبا یا سرو خمره ای
۵۹۱.....	سرو بیزا (خرزهره):
۵۹۲.....	معرفی سرو بیزا
۵۹۳.....	شرایط نگهداری گیاه سرو بیزا
۵۹۳.....	تکثیر
۵۹۴.....	سرو خمره ای (طبری - نوش):
۵۹۵.....	معرفی سرو خمره ای، نوش (Platyclusus)
۵۹۵.....	کاربردها
۵۹۶.....	سرو سیمین (نقره ای):
۵۹۸.....	سرو کوهی:
۵۹۸.....	زیستگاه
۵۹۹.....	نگهداری از درخت سرو کوهی
۶۰۰.....	اثرات دارویی و طرز استعمال
۶۰۱.....	سرو لاوسون:
۶۰۲.....	خصوصیات گیاه شناسی
۶۰۲.....	شرایط محیط رشد
۶۰۲.....	کاربردها
۶۰۲.....	آفات و بیماری ها
۶۰۲.....	سرو مطبق (سرو پاکاج آبارتمانی):

۶۰۴.....	نیازها.....
۶۰۴.....	تکنیر.....
۶۰۵.....	روش نگهداری کاج مطبق.....
۶۰۵.....	عوارض و درمان.....
۶۰۶.....	سروناز (سرونیزار):.....
۶۱۲.....	سیریش (سیریشم):.....
۶۱۲.....	گونه‌ها و جوهره‌ها.....
۶۱۴.....	خواص سیریش.....
۶۱۵.....	دانشنی‌های بیشتر در مورد سیریش.....
۶۱۷.....	سقر:.....
۶۱۹.....	هشدار، سقر و وزدار بخريد.....
۶۲۰.....	کاربرد.....
۶۲۱.....	سقر و خواص سقر.....
۶۲۲.....	مقاومت با کم آبی.....
۶۲۲.....	سکینج:.....
۶۲۲.....	خواص درمانی سکینج.....
۶۲۴.....	سکوبا (درخت غول):.....
۶۲۵.....	خصوصیات گیاهی.....
۶۲۶.....	نیارهای طبیعی.....
۶۲۶.....	نگهداری.....
۶۲۷.....	سگ انگور:.....
۶۲۸.....	ماهیت.....
۶۲۸.....	طبیعت.....
۶۲۹.....	کياهجه.....
۶۲۹.....	اندام‌های رویشی.....
۶۲۹.....	اندام‌های زایشی.....
۶۳۰.....	محل رشد و پراکنش.....
۶۳۰.....	سگ بیه:.....
۶۳۰.....	مشخصات.....
۶۳۰.....	مشخصات صمغ.....
۶۳۱.....	ترکیبات شیمیایی.....
۶۳۲.....	سگ دندان (سگ دندان خاردار):.....
۶۳۳.....	سگ زبان:.....

۶۳۴.....	ترکیب شیمیایی
۶۳۴.....	شرح گیاه
۶۳۵.....	تکثیر گیاه
۶۳۵.....	برداشت
۶۳۵.....	دامنه انتشار
۶۳۶.....	خواص سگ زبان
۶۳۷.....	سگ شیر(شیرسگ-فرقیون):
۶۳۸.....	سگ واش(بندواش):
۶۳۸.....	مبارزه شیمیایی
۶۳۹.....	خواص درانی
۶۳۹.....	سلازینلا ارتنسی:
۶۴۱.....	سلاجیت(وهاب):
۶۴۱.....	خواص سلاجیت
۶۴۲.....	روش تشخیص سلاجیت اسلی
۶۴۲.....	توصیه
۶۴۳.....	سلمه تره(سلمک):
۶۴۴.....	محل رشد
۶۴۴.....	انتشار در ایران و اصفهان
۶۴۵.....	مبارزه شیمیایی
۶۴۵.....	گیاهچه
۶۴۵.....	اندام‌های رویشی
۶۴۵.....	اندام‌های زایشی
۶۴۶.....	محل رشد و براكش
۶۴۶.....	خواص اندام‌های مورد استفاده
۶۴۷.....	سلوبا(سلوی -مریم گلی):
۶۴۸.....	خواص مریم‌گلی
۶۴۹.....	دم کرده مریم گلی
۶۴۹.....	عوارض مریم گلی
۶۵۰.....	سلیخه(دارچین خطایی):
۶۵۱.....	خواص
۶۵۱.....	افعال و خواص دیگر آن
۶۵۲.....	سلبین فرنگی:
۶۵۲.....	توضیحات

٦٥٢.....	سماق:
٦٥٥.....	خواص ضد التهابی سماق
٦٥٥.....	خواص ضد میکروبی سماق
٦٥٥.....	خواص ضد فارچی سماق
٦٥٦.....	خواص آنتی اکسیدانی سماق
٦٥٦.....	کاربرد سماق در صنعت جرم
٦٥٧.....	سمسا (باد رنجبویه):
٦٥٩.....	سمسبل (سیاه شور):
٦٦١.....	سمی (کیاهان ب می):
٦٦١.....	١. فرقیون صورتی (Pink Spuries)
٦٦٢.....	٢. ریشه شیرین نیالی:
٦٦٢.....	(Northern Sweet-Vetch)
٦٦٢.....	٢. نانوره: (L. turanica ramonum)
٦٦٤.....	٢. گل خون: (L. multiflorus)
٦٦٥.....	٥. گل شوکران: (L. flammea)
٦٦٦.....	٦. سرخدار انگلیسی: (English Yew)
٦٦٨.....	٨. گیاه روغن کرچک: (Castor Oil Plant)
٦٦٩.....	٩. خریق سفید: (Veratrum)
٦٧٠.....	١٠. جاکوبه ولگاریس: (Jacobaea Vulgaris)
٦٧١.....	١١-ویستریا:
٦٧٢.....	١٢-ادریسی:
٦٧٢.....	١٤-زنیق دره:
٦٧٢.....	١٥-درفش گیاه:
٦٧٢.....	١٦-گل داودی:
٦٧٤.....	١٧-فیکوس:
٦٧٤.....	١٨-خرزه هندی:
٦٧٤.....	١٩-ترگس:
٦٧٥.....	٢٠-کالمیا لاتیفولیا: (Kalmia Latifolia)
٦٧٦.....	٢١-جاکوبه ولگاریس: (Jacobaea Vulgaris)
٦٧٧.....	٢٢-Zantedeschia
٦٧٨.....	٢٢-Colchicum Autumnale
٦٧٩.....	٢٢-لابرنوم: (Laburnum)
٦٨٠.....	٢٥-Cerbera Odollam

٦٨١.....	٢٦- سنگونیا ریا کانادنسیس.....
٦٨١.....	(Sanguinaria Canadensis)
٦٨٢.....	٢٧- Adenium Obesum.....
٦٨٢.....	٢٨- Oenanthe Corocata.....
٦٨٥.....	سنا:
٦٨٨.....	خواص
٦٨٩.....	نام‌های دیگر سنا
٦٨٩.....	خواص دیگر
٦٩٠.....	سنبل:
٦٩٢.....	گیاه سنبل را اصولاً به سه دسته تقسیم می‌کنند
٦٩٤.....	برورش: طریقه نگهداری از گل سنبل
٦٩٤.....	روش کاشت و
٦٩٥.....	تکثیر
٦٩٦.....	سنبل الطیب:
٦٩٧.....	شرح گیاه
٦٩٨.....	نیاز اکولوژیکی
٦٩٨.....	آماده سازی خاک
٦٩٩.....	تاریخ و فواصل کاشت
٦٩٩.....	کاشت
٧٠٠.....	داشت
٧٠١.....	برداشت
٧٠٢.....	دامنه انتشار
٧٠٢.....	ترکیبات شیمیایی
٧٠٢.....	خواص دارونی
٧٠٢.....	طرز استفاده
٧٠٤.....	مضرات
٧٠٥.....	سنبلج (آنغوزه):
٧٠٦.....	خواص گیاه آنغوزه
٧٠٧.....	تأثیرات درمانی
٧٠٧.....	سنجد:
٧٠٨.....	خواص درمانی سنجد
٧١٠.....	فواید سنجد برای پوست و مو
٧١٠.....	خواص گل، برگ و پوست درخت سنجد

۷۱۱.....	بهترین زمان مصرف
۷۱۱.....	سنجد در احادیث
۷۱۱.....	مضرات سنجد
۷۱۲.....	سنجد تلخ:
۷۱۲.....	سندروس:
۷۱۵.....	سنتیون (اذن الحمار):
۷۱۶.....	سورگوم:
۷۱۷.....	خصوصیات گیاهشناسی
۷۱۸.....	شرایط محیط رشد
۷۱۹.....	کاربردها
۷۲۰.....	آفات و بیماری‌ها
۷۲۰.....	تکثیر
۷۲۱.....	برداشت
۷۲۲.....	سازگاری در ایران
۷۲۲.....	تفاوت‌های اساسی سرگوم با سایر غلات
۷۲۲.....	موارد مصرف سورگوم
۷۲۲.....	برداشت و مصرف
۷۲۴.....	سورنجان:
۷۲۵.....	ساختار شناسی
۷۲۵.....	مهمترین ترکیبات شیمیایی
۷۲۶.....	خواص درمانی
۷۲۶.....	طرز استفاده
۷۲۶.....	عوارض جانبی
۷۲۶.....	کاربرد در طب سنتی
۷۲۷.....	پراکندگی جهان
۷۲۷.....	پراکندگی جغرافیایی در ایران
۷۲۸.....	گل حسرت
۷۲۸.....	کلشیک
۷۲۸.....	درمان با طب سنتی
۷۲۹.....	خواص دیگر سورنجان
۷۳۰.....	سوروف (درگال):
۷۳۱.....	روش‌های کنترل
۷۳۲.....	خصوصیات گیاهشناسی سوروف

فرهنگ گیاه پزشکی صفاری

۷۳۳.....	طبقه بندی، اکولوژی و بپولوزی سوروف
۷۳۵.....	براکندگی و گسترش
۷۳۶.....	زیستگاه
۷۳۶.....	رشد و نمو و تولیدمثل
۷۳۷.....	روش های کنترل سوروف در برنج
۷۳۸.....	کنترل زراعی
۷۳۹.....	کنترل شیمیایی سوروف
۷۴۰.....	مدیریت علف های هرز در برنج
۷۴۰.....	سوره یا (بن سرخ-لیو):
۷۴۲.....	سوزن - دیان کوهسری- شانه ونوس:
۷۴۲.....	گیاهچه
۷۴۲.....	محل رشد و پراکنش
۷۴۲.....	اندام های رویشی
۷۴۲.....	اندام های زایشی
۷۴۴.....	سوزن جوان قرمز:
۷۴۴.....	توصیف گیاه
۷۴۵.....	منشاء
۷۴۵.....	قسمت های مورد استفاده
۷۴۵.....	گروه درمانی
۷۴۵.....	موارد استفاده و خواص
۷۴۵.....	شکل و مقدار مصرف
۷۴۶.....	مواد مؤثره
۷۴۶.....	اثرات درمانی
۷۴۶.....	احتیاط
۷۴۶.....	وضعیت
۷۴۷.....	سوزنک:
۷۴۷.....	گیاهچه
۷۴۸.....	اندام های رویشی
۷۴۸.....	اندام های زایشی
۷۴۸.....	محل رشد و پراکنش
۷۴۹.....	سوسن:
۷۵۰.....	سوسن چلچراغ:
۷۵۱.....	معرفی گل سوسن چلچراغی

۷۵۲.....	نگهداری گیاه.....
۷۵۲.....	سوسن عنکبوتی:
۷۵۴.....	آبیاری.....
۷۵۵.....	نور.....
۷۵۵.....	خاک.....
۷۵۵.....	نگهداری سوسن عنکبوتی گرمسیری.....
۷۵۵.....	تکثیر.....
۷۵۶.....	سوسنبر (سوسن عنبر):
۷۵۷.....	کاربرد.....
۷۵۷.....	ترکیبات غذایی شیمیایی سوسنبر.....
۷۵۸.....	خواص سوسنبر.....
۷۶۰.....	سوف (یوریا-سارو):
۷۶۰.....	اندام‌های رویشی.....
۷۶۱.....	اندام‌های ریشی.....
۷۶۱.....	محل رشد و پراکنش.....
۷۶۱.....	سوفورا (تلخ بیان زایی):
۷۶۲.....	خصوصیات گیاهی.....
۷۶۲.....	نیارهای طبیعی.....
۷۶۲.....	نگهداری.....
۷۶۲.....	سویا:
۷۶۴.....	محصولات ساخته شده از سویا.....
۷۶۵.....	خصوصیات گیاهشناسی.....
۷۶۶.....	سازگاری سویا.....
۷۶۷.....	عوامل مؤثر بر تثبیت ازت در سویا.....
۷۶۹.....	اثرات سویا بر سلامتی در مردان.....
۷۶۹.....	مضررات سویا و موارد منع مصرف.....
۷۷۱.....	سویق:
۷۷۲.....	خواص سویق.....
۷۷۳.....	خواص سویق عدس از دیدگاه امام صادق علیه السلام:
۷۷۴.....	نیرومندی ساق با سویق.....
۷۷۴.....	مخلوط سویق گندم و جو.....
۷۷۵.....	درمان خستگی زود رس و تقویت بدن با سویق.....
۷۷۵.....	نحوه تغذیه دادن و درست کردن سویق.....

فرهنگ گیاه پزشکی صفاری

۷۷۵.....	طرز تهیه انواع سوبق
۷۷۶.....	طریقه شنستن سوبق
۷۷۶.....	آیا می‌توان دانه را نغت داد سپس آرد کرد؟
۷۷۶.....	آیا سمنو خواص سوبق را دارد؟
۷۷۶.....	نحوه مصرف سوبق چگونه است؟
۷۷۷.....	نکاتی پیرامون سوبق (منظور، سوبق گندم و جو می‌باشد)
۷۷۸.....	خواص برخی از انواع سوبق
۷۸۰.....	خواص سوبق خشک
۷۸۱.....	سیاوشان (بر سیاوشان-قیطران):
۷۸۲.....	ترکیبات شیمیایی
۷۸۲.....	کوره‌های دارویی
۷۸۳.....	برخی دیگر از خواص دارویی برسیاوشان
۷۸۴.....	طرز تهیه دم کرده برسیاوشان
۷۸۵.....	سیاه آربه:
۷۸۶.....	خواص، کاربرد
۷۸۸.....	سیاه بوزه (برسیاوشان):
۷۸۹.....	خواص درمانی
۷۸۹.....	روش مصرف
۷۸۹.....	سیاه ناع (ناق):
۷۹۱.....	معرفی ناع
۷۹۲.....	براکش جغرافیایی
۷۹۲.....	نگهداری
۷۹۲.....	خواص
۷۹۲.....	تکثیر
۷۹۴.....	سیاه تلو:
۷۹۵.....	مشخصات گیاه شناسی
۷۹۵.....	انتشار جغرافیایی
۷۹۵.....	قسمت مورد استفاده
۷۹۶.....	بازهای اکولوژیکی
۷۹۶.....	روش تکثیر
۷۹۶.....	اسامی محلی
۷۹۶.....	گونه‌های دیگر سیاه تلو
۷۹۷.....	خواص درمانی

۷۹۷.....	صور دارویی
۷۹۸.....	سیاه نوسه (سیاه آل- رغال احنه- سرخک):
۷۹۸.....	موارد استفاده دارویی از سیاه نوسه
۷۹۹.....	سیاه دانه:
۸۰۰.....	نام‌های دیگر
۸۰۱.....	مزاج
۸۰۱.....	گیاهشناسی
۸۰۱.....	استانداردهای بذری
۸۰۲.....	ارزش غذایی
۸۰۲.....	اکولوژی
۸۰۳.....	کاشت، دانه، بذر، داشت
۸۰۳.....	خواص دارویی
۸۰۳.....	قسمت‌های مورد استفاده خواص درمانی
۸۰۳.....	خواص در مجرب
۸۰۸.....	پیشینه
۸۰۸.....	درمان بیماری‌ها با سیاه دانه
۸۱۰.....	سیاه شور:
۸۱۱.....	معرفی سیاه شور
۸۱۲.....	براکندگی
۸۱۲.....	سیاه قندق:
۸۱۲.....	گونه‌هایی که در ایران می‌روید
۸۱۲.....	سیاه کینه:
۸۱۴.....	سیاه گبله (قره فاط- شعب):
۸۱۴.....	ویژگی‌ها
۸۱۵.....	تکثیر
۸۱۵.....	موارد مصرف
۸۱۵.....	سایر موارد مصرف (در طب سنتی)
۸۱۶.....	موارد منع مصرف
۸۱۶.....	احتیاطات و اثرات جانبی
۸۱۶.....	مصرف در کودکان
۸۱۶.....	تداخلات دارویی
۸۱۷.....	میراث مصرف
۸۱۸.....	سیاه ناو:

۸۱۹.....	سیب:
۸۲۱.....	اطلاعات گیاه‌شناسی
۸۲۲.....	بیاکان وحشی
۸۲۳.....	زئوم
۸۲۳.....	تاریخچه
۸۲۳.....	جنبه‌های فرهنگی
۸۲۴.....	اسطوره‌شناسی یونانی
۸۲۶.....	میوه ممنوع در بهشت
۸۳۱.....	ایران
۸۳۷.....	ارقام
۸۳۸.....	خواص سیب
۸۳۱.....	نگاهی کوتاه به اقسام سیب
۸۳۶.....	خواص سیب ترش
۸۳۶.....	خواص پوست سیب چیست ؟
۸۳۷.....	میزان ارزش غذایی سیب
۸۳۸.....	موادی که در یک سیب مخفی شده دارد
۸۳۸.....	نکات مهم در مصرف سیب
۸۳۹.....	انواع (گونه‌ها)
۸۴۰.....	انواع نهال
۸۴۲.....	سیب ترش:
۸۴۲.....	خواص سیب ترش
۸۴۲.....	ترکیبات شیمیایی
۸۴۴.....	آب سیب ترش
۸۴۴.....	دستور تهیه آب سیب سبز
۸۴۴.....	۲۵ دلیل برای اینکه باید آب سیب سبز بنوشید
۸۴۹.....	سیب‌زمینی:
۸۵۱.....	مبدأ و منشأ گیاهی
۸۵۱.....	کشت سیب‌زمینی
۸۵۲.....	ترکیب شیمیایی
۸۵۲.....	نشاسته سیب‌زمینی
۸۵۲.....	الکل سیب‌زمینی
۸۵۲.....	دستورالعمل‌ها
۸۵۴.....	نکات و هشدارها

۸۵۴.....	خواص درمانی سیب زمینی
۸۵۵.....	خواص داروئی.....
۸۵۶.....	سیب زمینی ترشی:.....
۸۵۷.....	مشخصات سیب زمینی ترشی و روش کاشت
۸۵۷.....	خواص گیاهی سیب زمینی ترشی
۸۵۷.....	ترکیبات شیمیایی سیب زمینی ترشی
۸۵۸.....	مواد موجود در هر، یک صد گرم سیب زمینی ترشی خام.....
۸۵۸.....	خواص و کاربرد سیب زمینی ترشی
۸۵۸.....	خواص درمانی سیب زمینی ترشی.....
۸۵۹.....	سیب گل:.....
۸۵۹.....	دما، آبیاری و نور.....
۸۶۰.....	روش های تکثیر.....
۸۶۰.....	موارد استفاده.....
۸۶۰.....	سیب وحشی:.....
۸۶۱.....	مراقبت و نگهداری از سیب وحشی.....
۸۶۲.....	سیج (مریم گلی):.....
۸۶۲.....	خواص مریم گلی.....
۸۶۴.....	دم کرده مریم گلی.....
۸۶۴.....	عوارض مریم گلی.....
۸۶۵.....	سیر:.....
۸۶۶.....	شرح گیاه.....
۸۶۶.....	نیاز اکولوژیکی.....
۸۶۷.....	آماده سازی خاک.....
۸۶۷.....	تاریخ و فواصل کاشت.....
۸۶۷.....	کاشت.....
۸۶۸.....	داشت.....
۸۶۸.....	برداشت.....
۸۷۰.....	راندمان محصول.....
۸۷۱.....	آبیاری.....
۸۷۱.....	مبارزه با علف های هرز.....
۸۷۱.....	دامنه انتشار.....
۸۷۱.....	ترباط آب و هوایی.....
۸۷۲.....	گیاه شناسی.....

فرهنگ گیاه پزشکی صفاری

۸۷۲.....	تاریخچه
۸۷۳.....	ارزش غذایی و اهمیت اقتصادی
۸۷۴.....	فواید و خواص بی شمار سیر
۸۷۵.....	فواید شگفت انگیز سیر
۸۷۷.....	مصران سیر
۸۷۷.....	بیماری‌هایی که سیر در آنها بی تأثیر است
۸۷۸.....	سیریوس:
۸۷۹.....	معرفی سیریوس
۸۷۹.....	نیازها
۸۸۰.....	عوارض و درمان
۸۸۰.....	نحوه کاشت و نگهداری
۸۸۱.....	سیر خرس (والک)
۸۸۱.....	والک یا سیر خنگلی، سیر خرس
۸۸۲.....	ترکیبات شیمیایی والک
۸۸۲.....	خواص و اثرات دارویی والک
۸۸۵.....	سیرک:
۸۸۶.....	ترکیب شیمیایی
۸۸۶.....	خواص سیرک
۸۸۷.....	سیر وحشی (سیر موک):
۸۸۸.....	استفاده خوراکی
۸۸۸.....	ترکیبات شیمیایی والک
۸۸۸.....	خواص و اثرات دارویی والک
۸۹۱.....	سیزاب (هدهد-بویوک):
۸۹۲.....	گونه‌ها
۹۱۳.....	کاربرد و خواص سیزاب
۹۱۵.....	سیزاب ای (ترنمرک):
۹۱۵.....	شرح
۹۱۶.....	قسمت‌های مورد استفاده
۹۱۶.....	زیستگاه و گردآوری
۹۱۶.....	ترکیبات و اثر
۹۱۷.....	مصرف
۹۱۷.....	سیزاب مذکر:
۹۱۷.....	ترکیب شیمیایی

۹۱۸.....	خواص سیزاب مذکر.....
۹۱۹.....	سیزاب نهري:.....
۹۱۹.....	رفع کتيفی و ناخالصی خون با گیاه سیزاب نهري.....
۹۲۰.....	ترکيب شیمیایی.....
۹۲۰.....	خواص سیزاب نهري.....
۹۲۱.....	سیزاب ایرانی:.....
۹۲۲.....	ویزگی‌ها.....
۹۲۲.....	کيسول‌های بذر سیزاب ایرانی.....
۹۲۲.....	سیزال (خجری-آ) (او):.....
۹۲۶.....	سیسال:.....
۹۲۷.....	سیکاس:.....
۹۲۲.....	موارد استفاده از سیکاس.....
۹۲۴.....	سیلن:.....
۹۲۵.....	نیازها.....
۹۲۵.....	ازدياد.....
۹۲۵.....	اطلاعات کلی.....
۹۲۶.....	تکثیر.....
۹۲۶.....	معرفی.....
۹۲۶.....	گل.....
۹۲۶.....	ساقه و برگ.....
۹۲۶.....	خاستگاه.....
۹۲۷.....	کاربرد.....
۹۲۷.....	بذر.....
۹۲۷.....	نگهداری سیلن (فلیونک).....
۹۲۸.....	حشرات و بیماری‌ها.....
۹۲۸.....	نکات.....
۹۲۹.....	سیلندریکا اویونتیا (کاکتوس):.....
۹۲۹.....	سکل طاهري.....
۹۴۰.....	شرایط نگهداری.....
۹۴۱.....	سینگونیوم (بنجه غازی):.....
۹۴۱.....	گیاه سینگونیوم.....
۹۴۲.....	پرورش گیاه سینگونیوم.....
۹۴۲.....	مراقبت‌های لازم.....

۹۴۴.....افان

۹۴۵.....منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

گسترده‌ترین موجودات زنده روی زمین گیاهانند و از نظر تنوع و کثرت، عجائب و شگفتی‌ها و زیبایی‌ها، و همچنین از نظر آثار مفید و ارزنده نیز در ردیف اول قرار دارند. به همین دلیل قرآن مجید در آیات توحیدی خود کراراً روی مسأله آفرینش گیاهان، و ویژگی‌های مختلف آنها تکیه کرده است، و انسان را به مطالعه اسرار این موجودات بدیع جهان آفرینش دعوت نموده. موجوداتی که تنها یک برگ آن می‌تواند دفتری از معرفت کردگار را ارائه دهد.

با این اشاره به آیات زیر و نکات جالب آنها گوش جان فرا می‌دهیم:

۱- (أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَ مَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ)

۲- (أَمْنَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَبَائِقَ ذَاتِ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَيْئاً إِلَّا مَعَ اللَّهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ)

۳- (خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ زَوْجَهُمْ أَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَ بَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ هَذَا خَلْقَ اللَّهِ فَارْزُقُونِي مِمَّا دَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ اسْأَلُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ)

۴- (وَ آيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبّاً فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ وَ حَقَلْنَا فِيهَا حَبّاً مِنْ تَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَ فَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ لَ يَسْلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَ مَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَ فُلَا يَشْكُرُونَ سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَ مِمَّا لَا يَعْلَمُونَ)

۵- (وَ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَبَاتٍ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِراً نُخْرِجُ مِنْهُ حَبّاً مُتَرَاكِباً وَ مِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَ زَيْتُونَ وَ الْأَعْنَابُ وَ الرِّثْيُونَ وَ الرُّمَّانُ مُشْتَبِهاً وَ غَيْرَ مُتَشَابِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَ يَنْعِهِ إِذَا خَشِيَ ذَلِكَ لَكُمْ لَا يَاتِ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ)

۶- (وَ فِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُتَجَاوِرَاتٍ وَ جَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَ زُرْعٌ وَ نَخِيلٌ صُفْوَاتٍ وَ غَيْرُ صُفْوَاتٍ يَسْفَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَ نَفْصِلُ بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ)

۷- (هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَ مِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ بُنِيتَ لَكُمْ بِهِ الزُّرْعُ وَ الرِّثْيُونَ وَ النَّخِيلُ وَ الْأَعْنَابُ وَ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)

۸- (وَ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَ غَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَ النَّخْلَ وَ الزَّيْتُونَ وَ الرِّمَانَ مُتَشَابِهٍ كَلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَ آتَوْا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَ لَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ)

۹- (وَ الْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَ أَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ وَ جَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَ مَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ)

۱۰- (إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَ النَّوَى... ذَالِكُمْ اللَّهُ فَأَتَى تُوَفَّقُونَ)

ترجمه:

۱- «آیا آن به زمین نگاه نکردند که چه قدر از انواع گیاهان پر ارزش در آن رویانیدیم؟ در این نشانه روشنی است (بر وجود خدا، ولی بیشترشان هرگز مؤمن نبوده‌اند).

۲- «آیا بت‌هایی که معبود شما هستند بهترند یا کسی که آسمان‌ها و زمین را آفریده؟ و برای شما از آسمان، آبی فرستاد که با آن، باغ‌هایی زیبا و سرورانگیز رویانیدیم، شما حرکت نداشتید درختان آن را برویانید! آیا معبودی با خداست؟ (چنین نیست)، بلکه آنها گروهی هستند که از روی نادانی، مخلوقات را در ردیف پروردگارشان قرار می‌دهند

۳- «او آسمان‌ها را بدون ستونی که آن را ببینید آفرید، و در زمین کوه‌های استواری قرار داد، مبادا شما را بلرزاند (مراصل را از شما بگیرد) و از هر گونه جنبنده‌ای روی آن منتشر ساخت، و از آسمان آبی نازل کردیم و بوسیله آن در روی زمین انواع گوناگونی از گیاهان پر ارزش رویانیدیم. (بگو) این آفرینش خداست، اما به من نشان دهید (معبودانی) غیر او چه چیز را آفریده‌اند؟! ای ستمکاران در گمراهی آشکارند.

۴- «و زمین مرده برای آنها نشانه‌ای (از عظم خدا) است که ما آن را زنده کردیم و دانه (های غذایی) از آن خارج ساختیم که از آن می‌خورند و در آن باغ‌هایی از نخل‌ها و انگورها قرار دادیم و چشمه‌هایی از آن جاری ساختیم تا میوه آن بخورند در حالی که با دست خود آن را به عمل نیاورده‌اند. آیا شکر خدا را به جا نمی‌آورند؟! منزّه است کسی که تمام زوجها را آفرید، از آنچه زمین می‌رواند، از خودشان، و از آنچه نمی‌دانند.

۵- «اوست آن کس که از آسمان، آبی نازل کرد و بوسیله آن، انواع نباتات را رویانیدیم؛ و از آن، ساقه‌ها و شاخه‌های سبز، خارج ساختیم؛ و از آنها دانه‌های متراکم، و از شکوفه نخل، خوشه‌هایی با رشته‌های باریک خارج ساختیم؛ و باغ‌هایی از انواع انگور و زیتون و انار، (گاه) شبیه به یکدیگر، و (گاه) بی‌شباهت! هنگامی که میوه می‌دهد، به میوه آن و طرز رسیدنش بنگرید که در آن، نشانه‌هایی (از عظمت خدا) برای گروه مؤمنان است.

۶- «و در روی زمین، قطعات متفاوتی در کنار هم وجود دارد؛ و باغ‌هایی از انگور و زراعت و نخل‌ها، (و درختان میوه گوناگون) که گاه بر یک پایه می‌رویند و گاه بر دو پایه؛ (و عجب آن‌که) همه آنها از یک آب سیراب می‌شوند! و با این حال، بعضی از آنها را از جهت میوه بر دیگری برتری می‌دهیم؛ در اینها نشانه‌هایی است برای گروهی که می‌اندیشند.

۷- «او کسی است که از آسمان، آبی فرستاد، که هم از آن می‌نوشید و هم گیاهانی که حیوانات خود را در آن به چرا می‌برید، از آن حاصل می‌شود خداوند با آن (آب)، برای شما زراعت و زیتون و نخل و انگور، و از همه میوه‌ها می‌رویاند، به یقین در این، نشانه‌ای (روشن از عظمت خدا) برای اندیشمندان است.

۸- «اوست کسی که باغ‌های معروش (باغ‌هایی که درختانش روی داربست‌ها قرار دارد)، و باغ‌های غیرمعروش (باغ‌هایی که نیاز به داربست ندارد) را آفرید، و (همچنین) نخل و انواع زراعت را، که برنظ میوه و طعم باهم متفاوتند؛ و (نیز) درخت زیتون و انار را، که از جهتی با هر شبیه، و از جهتی تفاوت دارند، (برگ و ساختمان ظاهریشان شبیه یکدیگر است، ولی طعم و میوه آنها متفاوت می‌باشد)، از میوه آن، به هنگامی که به ثمر می‌نشیند، بخورید؛ حق آن را به هنگام برداشت (محصول)، بپردازید و اسراف نکنید، که خداوند مسرفان را دوست ندارد.

۹- «و زمین را گسترديم و در آن کودقاي استعاري قرار داديم، و از هر گياه موزون، در آن رویاندیم و برای شما انواع وسایل زندگی در آن قرار دادیم، همچنین برای کسانی که شما نمی‌توانید به آنها روزی دهید.

۱۰- «خداوند، شکافته دانه و هسته است... این است خدای شما! پس چگونه (از حق) منحرف می‌شوید؟!

خداوند در (سوره عبس: آیه ۲۶) می‌فرماید: «سپس زمین را شکافتیم.» به راستی، زمین با چه چیزی شکافته شده است؟ با جواهری لطیف که زمین سخت را شکافته و با وجود نیروی جاذبه زمین، به طرف بالا و به عرش نور هوا سر از خاک بیرون آورده است! چه کسی مدیریت حکیمانه این کار را بر عهده دارد؟ به یقین، عقل سلیم، قدرت خداوند را در این آثار می‌بیند و همین است که می‌فرماید: «جواباتی در زمین رویاندیم و انگور، ترکاری‌ها، زیتون، خرما، باغ و جنگل پر درخت، انواع میوه‌های دیگر و علف‌ها و مرتع‌ها پدید آوردیم.

چگونگی بارش باران و همچنین رویش گیاهان از زمین، اینها همه هشدار قرآن به انسان‌هاست تا با دقتی منصفانه در آن، معرفت توحیدی خود را کامل کنند و بدانند:

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری
همه از بهر تو سرگشته و فرمان بردار / شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری

فرهنگ گیاه پزشکی صفاری

اکنون بهتر است که این حقیقت روشن را از زبان امام صادق علیه السلام در کتاب توحید مفصل می بینیم که فرمود: در گیاهان فکر کنید و فایده‌های زیر را دریابید که خداوند در پرتو درختان، برای ما ارزانی داشته است :

۱ : خداوند میوه را برای خوراک بشر و قسمتی از گیاهان را برای خوراک حیوانات آفریده است و هیزمی را که از درختان به دست می‌آید، برای سوزاندن و نجاری در اختیار آدمیان گذارده است.

۲ : خداوند چنان برکتی در کشاورزی قرار داده است که از یک دانه، صد دانه و بیشتر به عمل می‌آید.

۳ : لذت و نشاط فراوان از دیدن مناظر زیبای گیاهان و شکوفه‌ها را برای انسان قرار داد.

۴ : شگفتی دیگری که امام صادق (ع) برای درختان و گیاهان ذکر می‌کنند این است که: خداوند میوه‌ها و محصولات را به کمک وسایلی، از خطر محفوظ داشته است. حیواناتی مثل عده، باقلا و ماش را در ظرف‌هایی مثل کیسه و خوشه گندم و جو و برنج را در میان پوست و حبه حفظ کرده است و بر سر هر دانه نیز چیزی مانند نیره قرار داد تا پرندگان به آسانی آن را نربایند.

۵ : شگفتی گیاهان و درختان این است که : خداوند برای تأمین خوراک گیاه، برای آن ریشه‌ای قرار داده است تا به وسیله آن، مواد غذایی را از خاک برگیرد و به شاخ و برگ و میوه برساند، از سوی دیگر، ریشه، وسیله‌ای بر جا ماندن درخت و گیاه است تا در برابر بادهای سخت مقاومت کند.

۶ : فایده‌های طبی گیاهان فراوان است و هر گیاهی برای بیماری خاصی، کاربرد دارویی دارد.

۷ : شگفتی گیاهان این است که : در هسته میوه‌ها، حکمتی هست. خداوند هسته را آفرید تا آن را بکارند و درخت دیگری بروید یا بعضی آن را بخورند و بعضی دیگر هم از آنها روغن بگیرند.

با مطالعه شگفتی‌های موجود در حیات گیاهان، می‌فهمیم که پدیدآورنده گیاهان از این فواید آگاه بوده و این صانع حکیم، همه احتیاج‌های انسان را در نظر گرفته است. آیا این همه سودمندی را جز از منبعی عاقل، با شعور و حکیم می‌توان انتظار داشت؟ به اطراف خود بنگرید، شاید در نگاه اول، همه چیز معمولی به نظر برسد، گویی همه چیز خیلی ساده به وجود آمده است. به عنوان مثال، به درختان، گل‌ها و گیاهان نگاه کنید، انگار خیلی عادی رشد کرده و شکل گرفته‌اند. اما اصلاً اینگونه نیست. نگاهی به نظم و اشکال هندسی شگفت‌انگیز آنها، خبر از چیز دیگری می‌دهد. به هر بخش آنها که نگاه کنید، انضباط و تقارنی شگفت‌انگیز به چشم می‌خورد. هر شاخه، برگ،

گل، غنچه، جوانه و حتی گلبرگ با نظمی حیرت‌انگیز و توجه به کوچک‌ترین اشکال هندسی و متقارن شکل گرفته‌اند. اشکالی که از قوانین ثابت و مشخصی پیروی می‌کنند.

هندسه پنهان گیاهان

به هر گوشه که نظر کنید، اشکال هندسی خودنمایی می‌کنند. دنباله فیبوناچی و نسبت طلایی (عدد فی که به نام نسبت خدا هم شناخته می‌شود)، همه جا را تحت سیطره‌ی خود قرار داده‌اند. هر چند این دنباله‌ی عددی، صدها سال قبل از میلاد مسیح توسط ریاضیدانان هندی توضیح داده شده بود، ولی سرانجام به نام ریاضیدان ایتالیایی لئوناردو فیبوناچی نام‌گذاری شد.

در این دنباله غیر از دو عدد اول، اعداد بعدی از جمع دو عدد قبلی خود بدست می‌آیند. اولین اعداد این سری عبارتند از:

۱، ۱، ۲، ۳، ۵، ۸، ۱۳، ۲۱، ۳۴، ۵۵، ۸۹، ۱۴۴، ۲۳۳، ۳۷۷، ۶۱۰، ۹۸۷، ۱۵۹۷،
۲۵۸۴، ۴۱۸۱، ۶۷۶۵، ۱۰۹۴۶، ۱۷۷۱۱

نظم شگفت‌انگیز گیاهان و نمایش اشکال متقارن هندسی

با این اوصاف چه کسی می‌تواند بگوید که ریاضیات سرگرم‌کننده نیست؟ اگر به نظم شگفت‌انگیز گیاهانی که در ادامه مشاهده خواهید کرد توجه کنید، به نظر می‌رسد این میزان از دقت بیش از آن کامل و بی‌نظیر است که حقیقتاً وجود داشته باشد. اما این حقیقت وجودی بسیاری از گیاهان است، جایی که ریاضی، هندسه، تکامل و انتخاب طبیعی گوه‌ری ارزشمند را به جهان تقدیم نموده‌اند. نظم آنها به گونه‌ای است که در نگاه اول شاید با خود بگوییم این اثر محصول دست بشر است. اما حقیقت چیز دیگری است. حقیقتی شگفت‌انگیز که شاید هنوز هم در خیره انسان امروز نمی‌گنجد. نظم‌ی شگفت‌انگیز که گاه فراتر از درک ماست. سال‌ها و سال‌ها زمان برای مطالعه‌ی شگفتی‌های پیرامون ما کافی نباشد. اما اکنون تنها به نگاه کردن به این تابلوهای شگفت‌انگیز طبیعی بسنده می‌کنیم. گیاهان و گل‌های رنگارنگی که در عین شادابی و طراوت، شما را مسحور اسرار نهفته‌ی پیدایش خود می‌کنند.